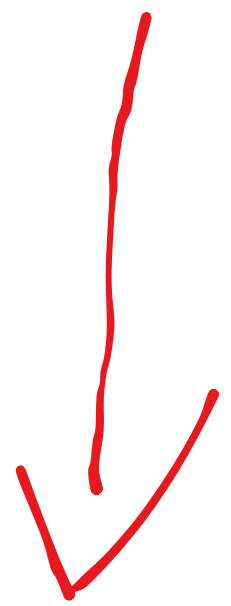
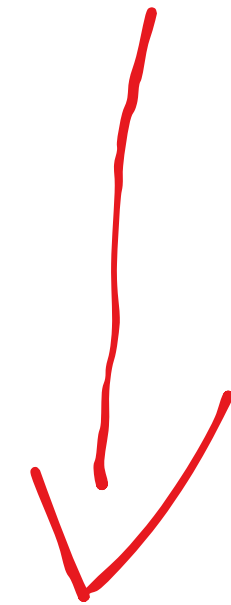

REFERENDUM

NAȚIONAL

LOCAL

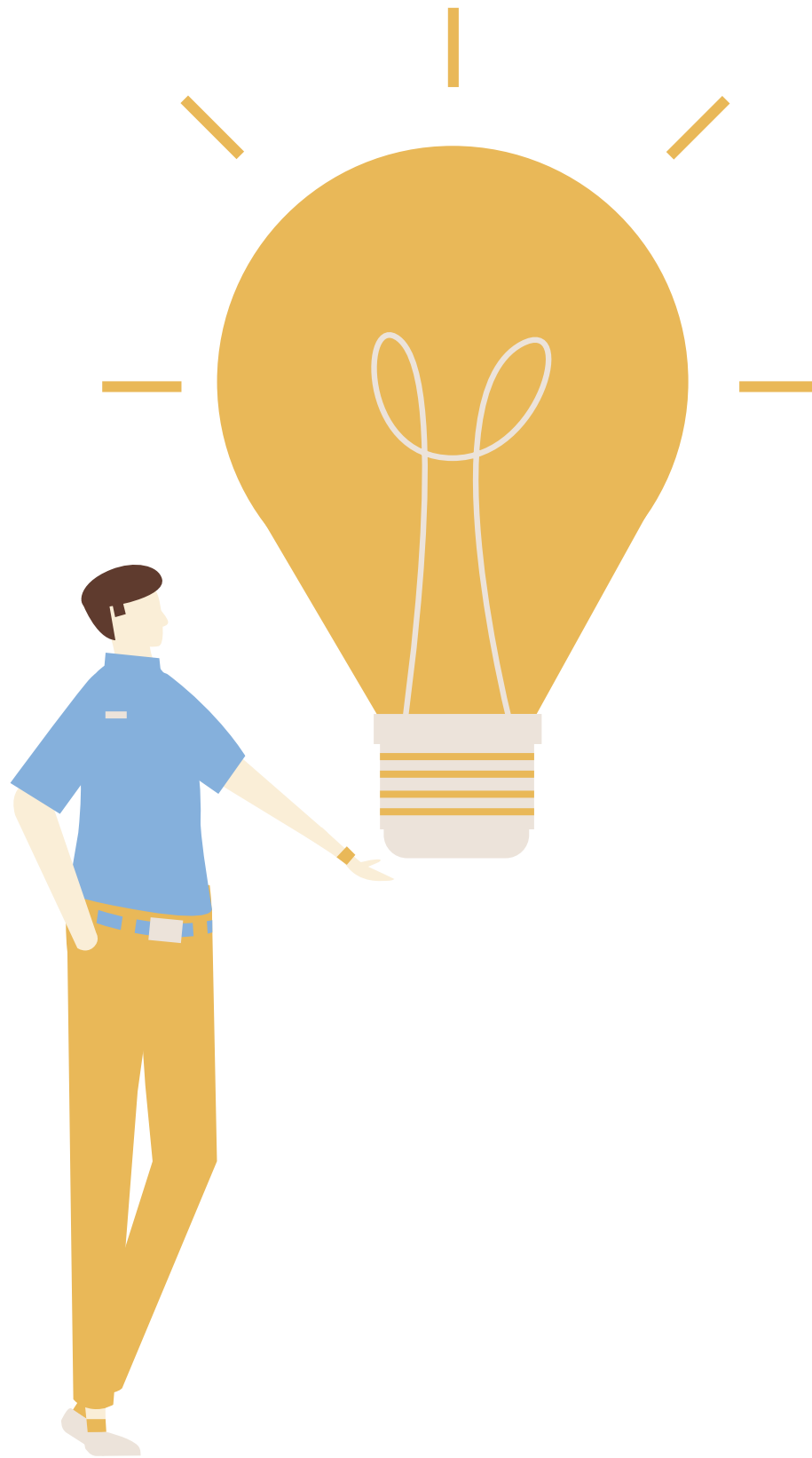

GENERALITĂȚI

În România suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin *organele sale reprezentative* și prin *referendum*.

În cadrul referendumului populația poate fi consultată cu privire la:

- *una sau la mai multe probleme de interes național sau local, după caz;*
- *revizuirea Constituției (cu excepțiile prevăzute de lege);*
- *o problemă de interes național și o problemă de interes local, pe buletine de vot separate.*

GENERALITĂȚI

Augustin Zegrean arăta:

”Sunt *referendumuri consultative*, cum a fost cel din 2009, și *referendumuri obligatorii*, cele privind revizuirea Constituției.

Ori de câte ori se adoptă o lege de revizuire a Constituției, legea respectivă trebuie supusă referendumului, pentru că actuala Constituție a fost adoptată prin referendum”.

A.SOCIATIA PENTRU DREPTURILE OMULUI SI REPREZENTARE
CLUJ

Limitele revizuirii Constituției

independența
justiției

forma republicană de
guvernământ

integritatea teritoriului

caracterul național, independent,
unitar și indivizibil al statului român

pluralismul politic și limba oficială nu pot
forma obiectul revizuirii

REFERENDUM NAȚIONAL

Referendumul național
constituie forma și
mijlocul de consultare
directă și de exprimare
a voinței suverane a
poporului român cu
privire la:

REVIZUIREA CONSITUȚIEI

**DEMITEREA PREȘEDINTELUI
ROMÂNIEI**

**PROBLEME DE INTERES
NAȚIONAL**

REFERENDUM NAȚIONAL

Referendumul este valabil dacă la acesta participă cel puțin 30% din numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente.

Cetățenii sunt chemați să se pronunțe prin «DA» sau «NU» asupra problemei supuse referendumului, decizând cu majoritatea voturilor valabil exprimate.

Rezultatul referendumului este validat dacă opțiunile valabil exprimate reprezintă cel puțin 25% din cei înscrși pe listele electorale permanente.

REFERENDUM NAȚIONAL

ULTIMUL REFERENDUM NAȚIONAL A
FOST ÎN ZILELE DE 6 ȘI 7 OCTOMBRIE
2018.

PRAGUL PENTRU VALIDAREA
REFERENDUMULUI A FOST REDUS DE
LA 50% LA 30%.

REFERENDUMUL ESTE VALABIL DACĂ LA
ACESTA PARTICIPĂ CEL PUȚIN 30% DIN
NUMĂRUL PERSOANELOR ÎNSCRISE ÎN
LISTELE ELECTORALE PERMANENTE.

A.D.O.R.

ASOCIAȚIA PENTRU DREPTURILE OMULUI ȘI REPREZENTARE
CLUJ

REFERENDUM NAȚIONAL

REZULTATUL REFERENDUMULUI ESTE VALIDAT DACĂ OPȚIUNILE VALABIL EXPRIMATE REPREZINTĂ CEL PUȚIN 25% DIN CEI ÎNSCRIȘI PE LISTELE ELECTORALE PERMANENTE.

REZULTATUL REFERENDUMULUI SE STABILEȘTE ÎN FUNCȚIE DE MAJORITATEA VOTURILOR VALABIL EXPRIMATE, ASTFEL: CETĂȚENII SUNT CHEMAȚI SĂ **SE PRONUȚE PRIN "DA" SAU "NU"** ASUPRA PROBLEMEI SUPUSE REFERENDUMULUI, DECIZÂND CU MAJORITATEA VOTURILOR VALABIL EXPRIMATE.

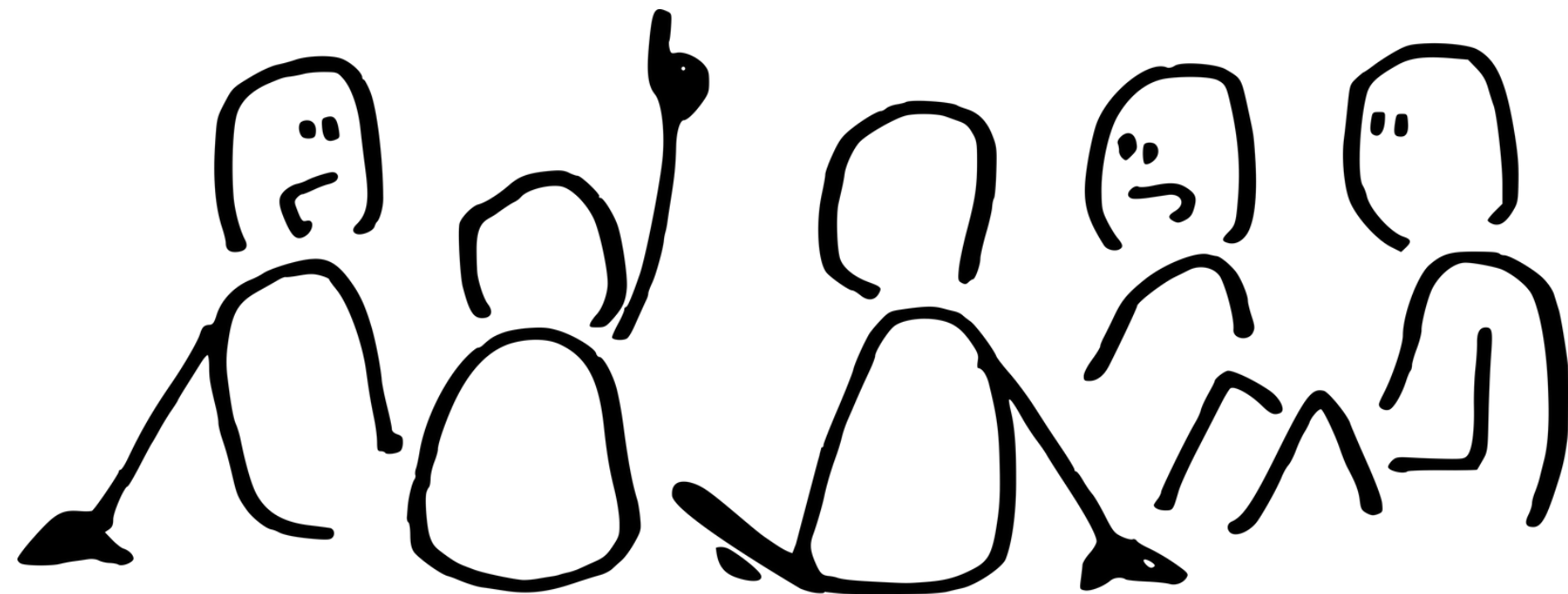

REFERENDUM LOCAL

Referendumul local constituie forma și mijlocul de consultare a locuitorilor dintr-o unitate administrativ-teritorială sau dintr-o subdiviziune a acesteia asupra unor *probleme de interes local deosebit.*

CINE PARTICIPĂ?

Toți cetățenii români care au împlinit *vârsta de 18 ani* până în ziua referendumului inclusiv, cu excepția debilor sau a alienaților mintal puși sub interdicție, precum și a persoanelor condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă la pierderea drepturilor electorale.

REFERENDUM LOCAL

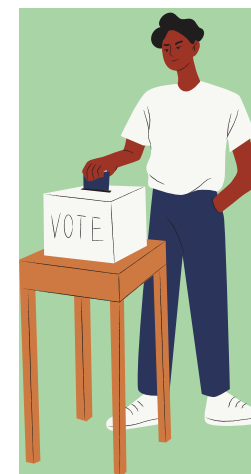
CUM SE DESFĂȘOARĂ?

Votarea în țară se desfășoară în secțiile de votare organizate conform Legii nr. 208/2015.

Până cel mai târziu cu 5 zile înainte de data votării, primarii și Autoritatea Electorală Permanentă aduc la cunoștință publică delimitarea și numerotarea secțiilor de votare, precum și sediile acestora.

În cel mult 15 zile de la data stabilirii referendumului național, pe lângă misiunile diplomatice, oficiile consulare, secțiile consulare și institutele culturale din străinătate Ministerul Afacerilor Externe organizează secții de votare pentru alegătorii care se află în străinătate în ziua votării.

Referendumul este valabil dacă la acesta participă cel puțin 30% din numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente.

REFERENDUM LOCAL

Rezultatul referendumului este validat dacă opțiunile valabil exprimate reprezintă cel puțin 25% din cei înscrși pe listele electorale permanente.

Cetățenii sunt chemați să se pronunțe prin «DA» sau «NU» asupra problemei supuse referendumului, decizând cu majoritatea voturilor valabil exprimate.

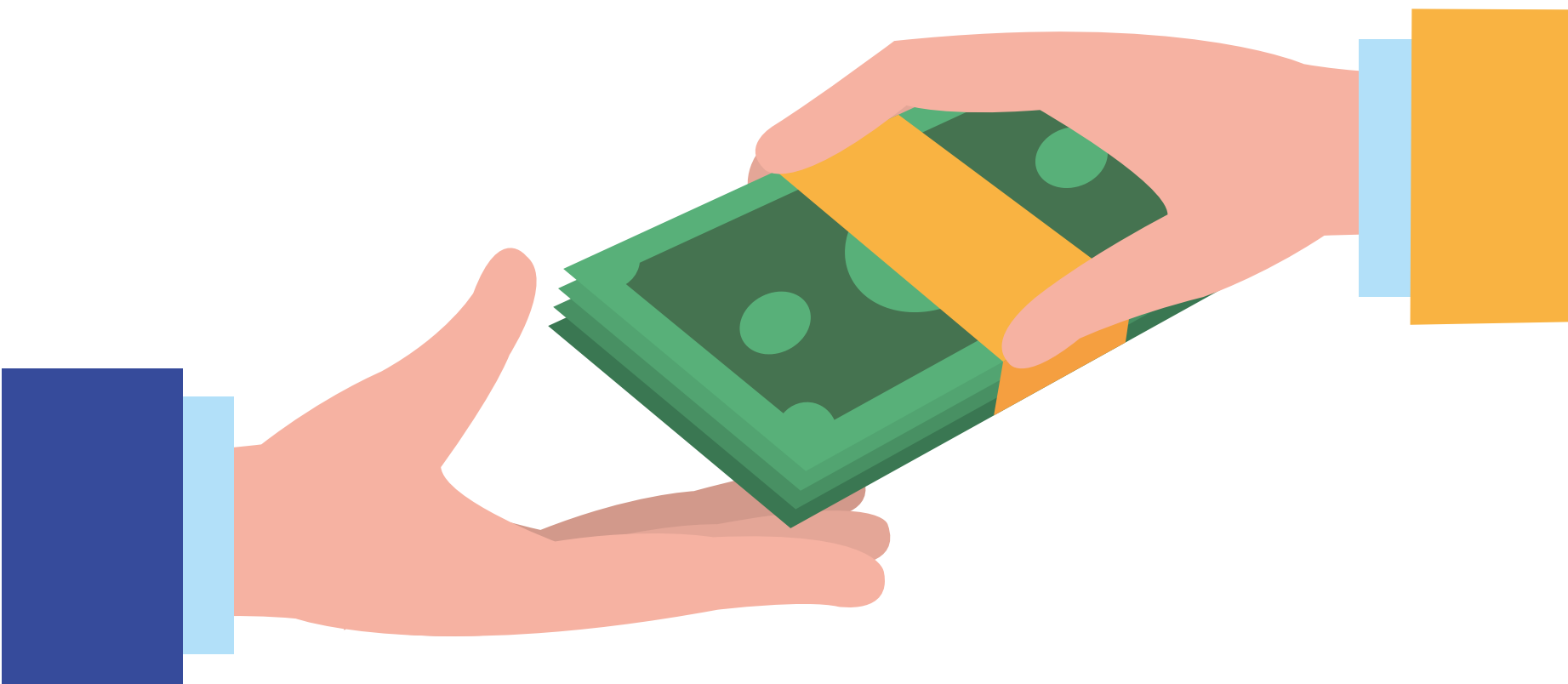
REFERENDUM LOCAL

PLATA PERSONALULUI DIN CADRUL BIROURILOR ȘI OFICIILOR ELECTORALE

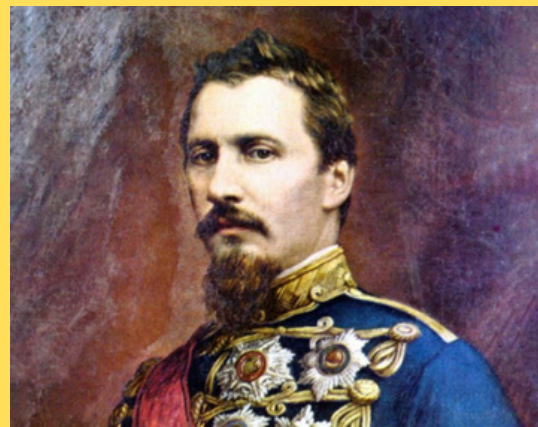
Exemplu

La referendumul național pentru revizuirea Constituției din zilele de 6 și 7 octombrie 2018:

- președinții birourilor electorale și ale oficiilor electorale se consideră detașați și primesc pentru fiecare zi de activitate o *indemnizație de 10% din salariul de bază minim brut pe țară;*
- președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate primesc pentru fiecare zi de activitate o *indemnizație de 20% din salariul de bază minim brut pe țară;*
- membrii birourilor și ai oficiilor electorale, statisticienii și personalul tehnic auxiliar se consideră detașați și primesc pentru fiecare zi de activitate o *indemnizație de 5% din salariul de bază minim brut pe țară.*

**Primul referendum
românesc a avut loc între 10
și 14 mai 1864 și a privit
*aprobarea Statutului
Dezvoltător al Convenției de
la Paris, la propunerea
domnitorului Alexandru
Ioan Cuza.***

ȘTIAȚI CĂ?

**Al doilea plebiscit din
România a avut loc între
zilele de 2 și 8 aprilie 1866.
În urma lui, *Principele Carol
de Hohenzollern a fost ales
domnitor al Principatelor
Române.***

A urmat plebiscitul din 24 februarie 1938, prin care a fost **aprobată Constituția României**, numită și 'Constituția Caroliană', adoptată la inițiativa Regelui Carol al II-lea. Astfel, a fost abrogată Constituția din 1923 și s-a instaurat 'dictatura regală'.

ȘTIAȚI CĂ?

Următoarele două plebiscite au avut ca temă politica dusă de generalul Ion Antonescu. Primul s-a desfășurat între 2 și 5 martie 1941. Cel de-al doilea plebiscit referitor la politica dusă de mareșalul Antonescu a avut loc între 9 și 16 noiembrie 1941.

Patruzeci și cinci de ani mai târziu, s-a desfășurat al șaselea referendum din istoria României, organizat de conducerea comunistă a României, la 23 noiembrie 1986. Cu acea ocazie, s-a hotărât *reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare de către Republica Socialistă România*

ȘTIAȚI CĂ?

A urmat, în anul 1989, un referendum organizat de președintele României de atunci, Nicolae Ceaușescu, prin care s-a introdus în Constituția României o *clauză care interzicea pe viitor luarea de împrumuturi externe.*

A.D.O.R.

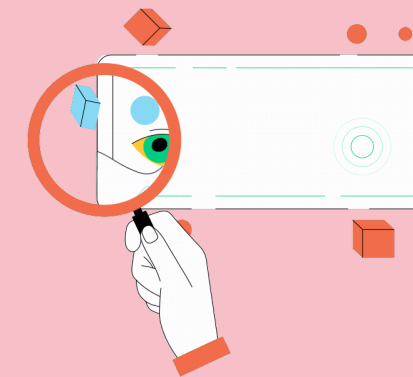
ASOCIAȚIA PENTRU DREPTURILE OMULUI ȘI REPREZENTARE
CLUJ

ȘTIAȚI CĂ?

Primul referendum postdecembrist din România a fost organizat la data de 8 decembrie 1991. El a adus *aprobarea unei noi Constituții a României.*

Un referendum național a avut loc în zilele de 18 și 19 octombrie 2003 și a însemnat *aprobarea unor revizuirii ale Constituției.*

ȘTIAȚI CĂ?

În 19 mai 2007, românii cu drept de vot au fost întrebați *dacă sunt de acord sau nu cu demiterea lui Traian Băsescu, președintele suspendat al țării.*

Următorul referendum a avut loc la 25 octombrie 2007, cu privire la *votul uninominal, concomitent cu alegerile pentru Parlamentul European.*

ȘTIAȚI CĂ?

Pe 22 noiembrie 2009, a fost organizat al cincilea referendum național de după 1989, pentru *trecerea de la parlamentul bicameral la un parlament unicameral*. Acest referendum s-a ținut concomitent cu alegerile legislative.

În 29 iulie 2012 a avut loc un nou referendum cu privire la *demiterea președintelui Traian Băsescu*.

Cel mai recent referendum a fost cel *pentru familie* din 2018.

NOUA FORMĂ A REFERENDUMULUI DIN 2009

Pe 24 septembrie 2009, președintele Traian Băsescu, aflat la finalul primului mandat, propunea organizarea unui referendum pentru a consulta cetățenii în legătură cu *trecerea la un Parlament unicameral și reducerea numărului de parlamentari la maximum 300.*

La data de 22 octombrie 2009, Traian Băsescu a emis *decretul pentru organizarea referendumului.* Cetățenii au fost chemați la vot chiar în ziua primului tur al alegerilor prezidențiale, pe 22 noiembrie 2009.

<https://pressone.ro/sucesul-esecul-si-noua-forma-a-referendumului-din-2009/>,

77,78% dintre cei prezenți la urne s-au pronunțat în favoarea Parlamentului unicameral, iar 88,84% în favoarea reducerii numărului de parlamentari. Participarea a fost de 50,95% din numărul total al alegătorilor.

NOUA FORMĂ A REFERENDUMULUI DIN 2009

Ulterior, prin Hotărârea nr. 37 din 26 noiembrie 2009, Curtea Constituțională, cu majoritate de voturi, a constatat că a *fost respectată procedura pentru organizarea și desfășurarea referendumului, confirmând rezultatele acestuia.*

Hotărârea ar fi trebuit să fie prezentată într-o ședință comună a Camerei Deputaților și Senatului, fiind *definitivă și general obligatorie.* Acest lucru nu s-a întâmplat nici până azi.

<https://pressone.ro/sucesul-esecul-si-noua-forma-a-referendumului-din-2009/>,

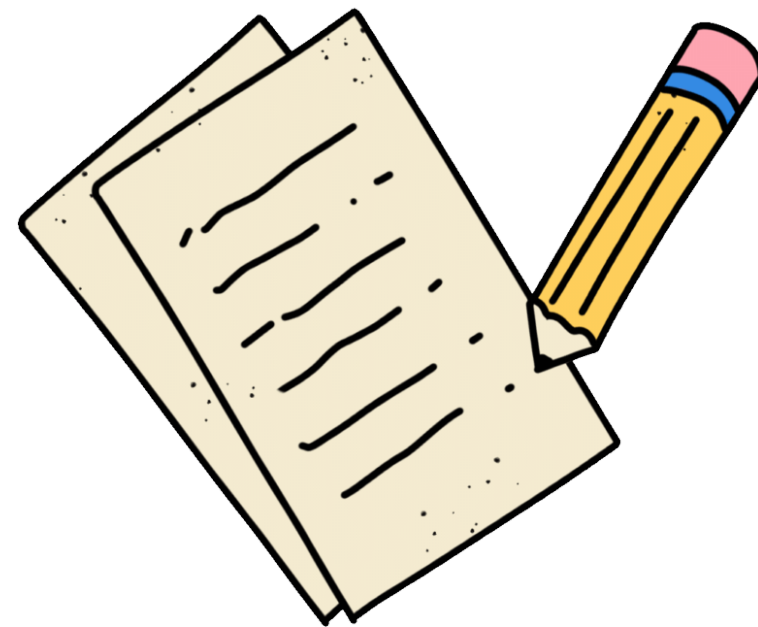
Pentru trecerea la un Parlament unicameral ar fi fost necesară modificarea Constituției, *deci un nou referendum.* În schimb, pentru reducerea numărului de parlamentari ar fi fost suficient ca Parlamentul să adopte o lege.

REFERENDUMUL PENTRU DEMITEREA PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI, 2012

În 12 februarie 2007 PSD sesizează Curtea Constituțională despre *inițierea procedurilor de suspendare* din funcție a președintelui Traian Băsescu.

În 28 februarie, Parlamentul aprobă *înființarea unei comisii de anchetă* privind suspendarea președintelui cu 258 de voturi pentru, 76 contra (PD și PLD) și 21 de abțineri (UDMR).

Președintele comisiei este ales liderul conservatorilor, Dan Voiculescu.

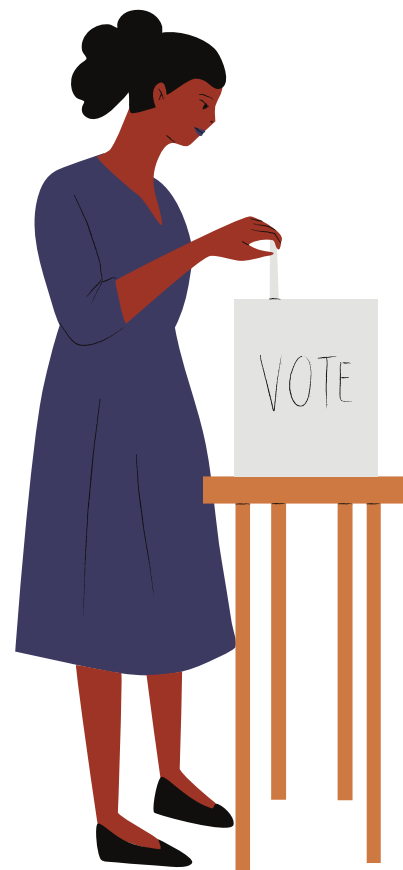
În 21 martie, Dan Voiculescu a anunțat că raportul elaborat de comisie a stabilit că președintele Băsescu *„a încălcat Constituția și este implicat în fapte de natură penală”*.

În 5 aprilie, *Curtea Constituțională* constată, cu majoritate de voturi, că propunerea de suspendare din funcție a președintelui Traian Băsescu „se referă la acte și fapte de încălcare a Constituției, săvârșite în exercițiul mandatului care, prin conținutul și consecințele lor, nu pot fi calificate drept încălcări grave, de natură să determine suspendarea din funcție a Președintelui României, în sensul prevederilor art.95 alin.(1) din Constituție” și *a dat aviz negativ la propunerea de suspendare.*

REFERENDUMUL PENTRU DEMITEREA PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI, 2012

Decizia Curții Constituționale era doar consultativă pentru Parlament iar la 19 aprilie 2007 Parlamentul României *a votat cererea de suspendare pe motiv de neconstituționalitate*, cu 322 voturi pentru, 108 împotriva și 10 abțineri.

Pe 23 aprilie Parlamentul a votat un *amendament* propus de PSD conform căruia în situația în care nu se vor prezenta la urne jumătate plus unu din numărul cetățenilor cu drept de vot iar Curtea Constituțională hotărăște că acesta este un motiv pentru invalidarea referendumului, Parlamentul „va decide asupra procedurii de urmat“.

Amendamentul a fost adoptat cu 238 de voturi pentru, 2 împotriva și 4 abțineri după ce PD-ul și PLD-ul s-au retras din sală.

REFERENDUMUL PENTRU DEMITEREA PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI, 2012

Întregul cost al referendumului a fost estimat a se ridica la **60 de milioane de lei** (în jur de 18 milioane de euro).

Amendamentul a fost controversat, iar părerile juriștilor împărțite. La 3 mai, Curtea Constituțională decide cu majoritate de voturi:

Articolul 10 din Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 24 februarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art.10. – Prin derogare de la art.5 alin.(2), demiterea Președintelui României este aprobată dacă a întrunit majoritatea voturilor valabil exprimate, la nivelul țării, ale cetățenilor care au participat la referendum. »

